

Historiek: oké, maar ...

Stel doelen: waarom doe je iets

- Soorten
- Biotopen
 - ▶ Stapsteenfunctie
 - ▶ Droge heide
 - ▶ Struisgras-graslanden
 - ▶ Hakhoutbosjes
 - ▶ Natuurbeleving
 - ▶ Educatieve functie

Inrichting

- Omvorming
 - ▶ van saai gras naar bloemenrijk
 - ▶ vergt tijd!
- Aanplanten
 - ▶ inzaaien bloemenweide
- Constructie
 - ▶ Insectenhotel / infrastructuur

Huidige soort	Ecologisch alternatief
Amerikaans krentenboompje (<i>Amelanchier lamarckii</i>)	Wilde lijsterbes (<i>Sorbus aucuparia</i>) Spork (<i>Rhamnus frangula</i>)
Amerikaanse eik (<i>Quercus rubra</i>)	Zomereik (<i>Quercus robur</i>)
Beuk (<i>Fagus sylvatica</i>)	-
Haagbeuk (<i>Carpinus betulus</i>)	-
Klimop (<i>Hedera helix</i>)	-
Moeraseik (<i>Quercus pilustris</i>)	Zomereik (<i>Quercus robur</i>)
Rhododendron (<i>Rhododendron</i> sp.)	Rode kornoelje (<i>Cornus sanguinea</i>) Gewone vlier (<i>Sambucus nigra</i>) Gelderse roos (<i>Viburnum opulus</i>)
Roos sp. (<i>Rosa</i> sp.)	Hondstroos (<i>Rosa canina</i>)
Sneeuwbes (<i>Symphoricarpos</i> sp.)	Zie onder

Tabel 9: Voorkeurssoorten voor het ecologisch alternatief

Kiezen voor soorten

Regulier beheer

- Hooilandbeheer
- Hakhoutbeheer
- Grachten ruimen
- Begrazing

Visualiseer, concretiseer

Voorstel

1 vlinder
7 planten
1 sprinkhaan
3 vogels

PHILIPS

sense and simplicity

8 vlinders
35 planten
4 sprinkhanen
15 vogels

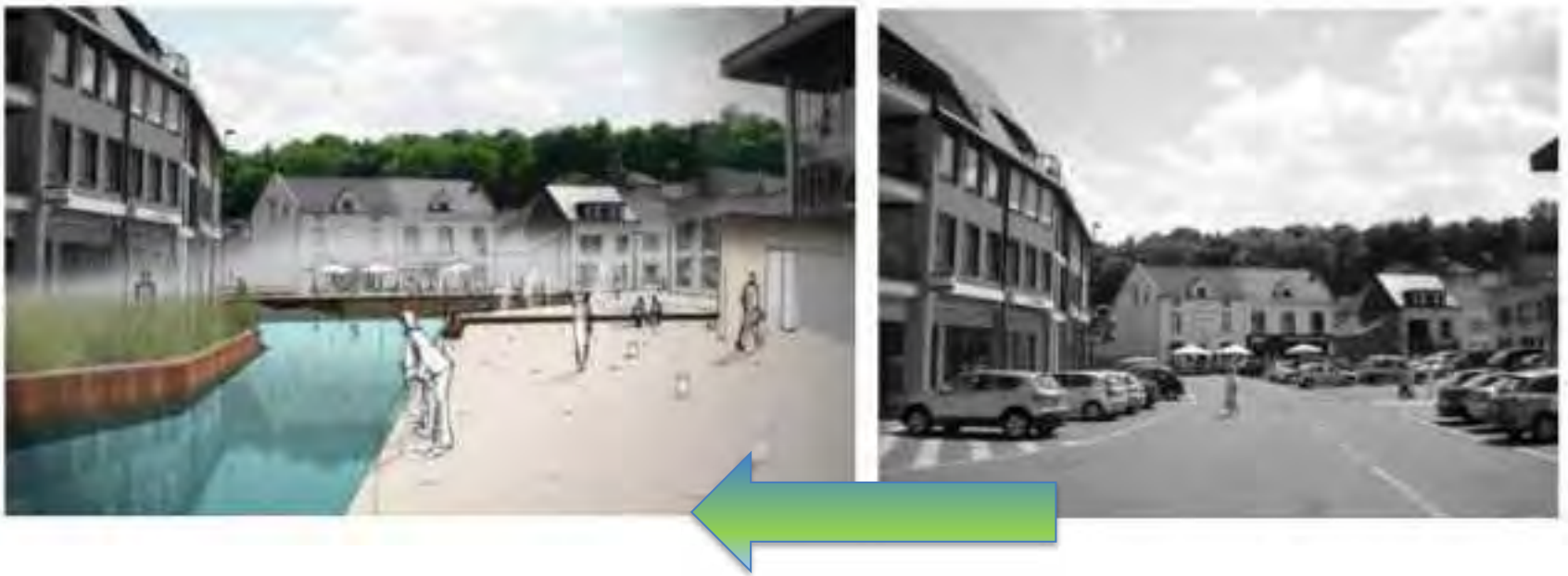

Visualiseer, concretiseer, inspireer en ...
experimenteer*

*maar niet teveel

Visualiseer, concretiseer, inspireer en ...
experimenteer

Varieer in hoogte, diepte, helling

Het gazon heeft afgedaan

Schaal: tussen parking en voordeur

Schaal: tussen parking en voordeur

Schaal: tussen parking en voordeur

Tijd

Middelen

- cruciaal voor de haalbaarheid
- mensen
- financieel
 - ▶ liefst ook opbrengsten incalculeren, maar ...

Mensen

- goed voorbeeld doet goed volgen

The screenshot shows a website header with the logo 'MAATSCHAPPELIJK LINKERSCHILDEDOEVER' and the title 'PROJECT PENDELBUSSEN'. A navigation menu on the left includes 'HOME', 'MAATSCHAPPELIJK LINKERSCHILDEDOEVER', 'PENDELBUSSEN', 'DE WAALANDHAVEN', 'BEDRIJVEN', 'NIEUWS', 'PUBLICATIES', and 'CONTACT'. A search bar is located below the menu.

The main article is dated 29.01.2014 and titled 'Ook leefgebied voor rugstreeppad in natuurgebied Haasop'. The text states: 'Eerste werken gestart toen we naar leeuwen zien van de riet en waterplassen. De rietvelden worden aangelegd in natuurgebied Haasop. Ook voor de rugstreeppad wordt in het gebied natuurgebied een leefgebied aangelegd. De leef- en hof-omgeving van de habitat van de rugstreeppad is het leven van AGPO.'

Below the text is a photograph of a frog (rugstreeppad) on a log in a natural area.

The article continues with the caption 'Rugstreeppad foto: Christian Fischer' and a paragraph: 'De rugstreeppad is een beschermde diersoort die vaak op zand en graslanden voorkomt. De rugstreeppad heeft samen met de riet en waterplassen een leefgebied dat aan aanplanting is oever. De aanplanting wordt in samen met MLBO zijn plan aan het leven en het is een habitat. Waarin de rugstreeppad zijn opmaat kunnen.'

At the bottom of the article is a photograph of a power line tower in a landscape.

On the right side of the page, there is a vertical list of other news items with dates and titles, such as '25.08.2017 MLBO werkt aan aanplanting plant', '20.08.2017 Verspreide riet werken aan 2017 Waalrandhavens', '20.04.2017 Biedt voor weer op de Biefra. 20', '20.04.2017 Zodo je werk? 20', '13.04.2017 8 woelende aan vernieuwing te Antwerpen', '14.04.2017 En de leven in vacht gaven', '21.03.2017 MLBO speelt met natuurgebied', '11.03.2017 Havenhuizen op', '04.02.2015 Wachten, krijgen strakker hofen', '20.02.2017 Het is 10.000 jaar oud. Het is 10.000 jaar oud.', '20.02.2017 Chien je leven er mee week 10', and '20.02.2017 Oergaarden / Oergaarden / Oergaarden / Oergaarden'.

A photograph of two men standing in a field of purple flowers. The man on the left is wearing a black t-shirt and shorts, and is taking a photo with a camera. The man on the right is wearing a white shirt, khaki shorts, and black boots, and is holding binoculars. In the background, there are houses on a hill.

Zorg ervoor dat het kan worden gemonitord!

Marc: "de korhoenders zijn uitgestorven"

Arjen: "oké, maar we hebben nu wél geelzuchtige waternavel en het betonbloempje"

Zorg dat het kan worden gemonitord!

- Evalueer en durf evalueren
- Biedt je opdrachtgever een haalbaar evaluatie-

Bijen tellen met hulp van zoekkaart

YVETTE BLAKENBURG

ALPHEN/ZOETERMEER: Het nieuwe samenwerkingsproject Groene Cirkel Bijenlandschap luikt de noodklok voor de bijen in het landschap rond Alphen en Zoetermeer. Met hulp van een zoekkaart kan iedereen vanaf nu een steentje bijdragen aan het tellen van de meest voorkomende soorten.

Hoeveel bijensoorten vliegen er door privétuinen, volkstuintjes, buurttuinen en schoolpleinen? Daar willen stichting EIS, Kenniscentrum Insecten en het provincieprogramma De Groene Motor antwoord op kunnen geven. „Viel handen maken licht werk. Kies voor bloeiende planten in je tuin, hang een bijenhotel op of maak een bloembesteek,” adviseert Marga Alferink van De Groene Motor. De bijen

zijn van groot belang voor de bestuiving van gewassen en voor het in stand houden van de voedselketen.

De zoekkaart moet het voor iedereen mogelijk maken om de bijen te tellen. Alferink nam zelf reeds de proef op de som: „Het viel niet mee om de verschillende soorten uit elkaar te houden. Het blijft altijd spannend hoe een nieuw project in de praktijk uitpakt.”

Voor de partijen die de krachten hebben gebundeld in het samenwerkingsproject, is het uitrolle-

lijke doel helder. „Minder dan tien procent bijensterfte, dat is wat we willen bereiken. Versterken van biodiversiteit is in belang van iedereen. Door zogenaamde bijenlandenschappen aan te leggen, willen we daar aan bijdragen,” aldus Laila Driessen,

voorzitter van de Groene Cirkel Bijenlandschap.

De resultaten van de telling worden in september verwacht.

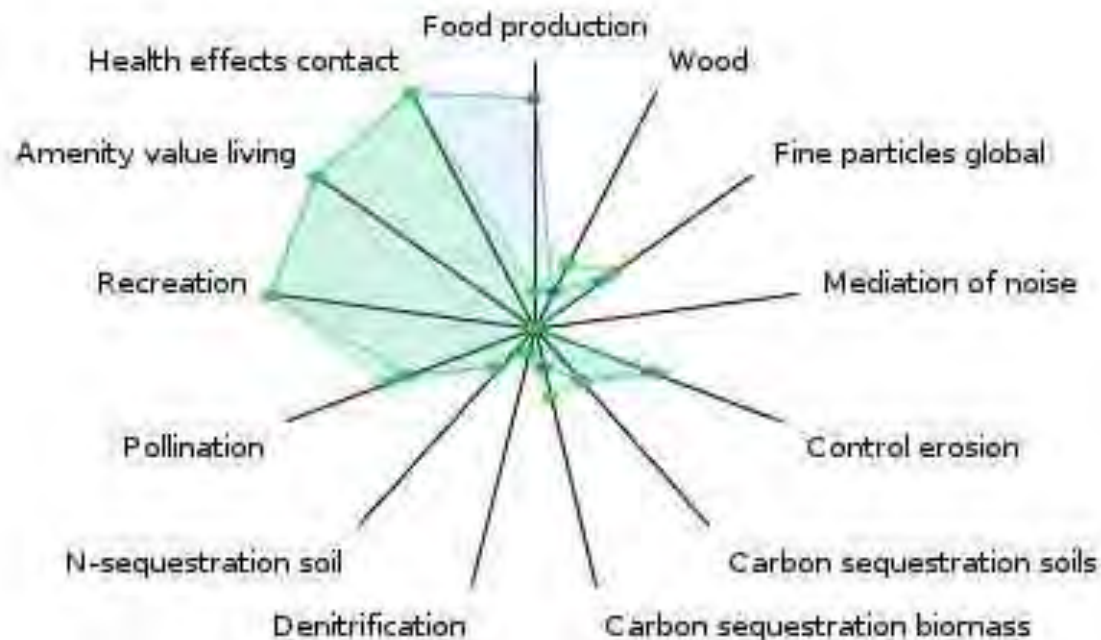
« Nederland telt 360 soorten bijen.
(EIS) (GroeneMotor.nl)

Hint: doe aan foto-monitoring!

Probeer het in geld uit te drukken

- Probeer niet alleen maar natuurwaarden te meten, maar ook ecosystemendiensten
- ▶ [Daarvoor bestaan tools, zoals natuurwaardeverkenner van het VITO](#)

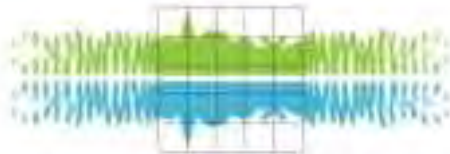

Leesbaarheid

Er zijn enkele tientallen pH-metingen bij Vlaamse Harig wilgenroosjes-vegetaties. De meeste metingen gebeurden bij vegetaties tussen wegberm en sloot (zie Zwaenepoel 1993, 1998) en variëren van 4,9 tot 7,8. In andere biotopen varieert de pH van 5,4 (Vorsdonkbos-Turfputten Aarschol, zie Philippe 1978), over 7,2 (rand weiland te Damme Lapscheure, zie Vanhecke 1974) tot 7,9 (Grote zandput Mol, zie Beyst 1998). Eén Stijf barbarakruid-opname van het kanaal Gent-Brugge te Oostkamp is met een pH-meting gedocumenteerd. Ze bedraagt 7,0 (zie Zwaenepoel 1993, 1998). Ook alle Gewoon barbarakruid-opnames zijn van kanaalbermen afkomstig. Er is een variatie van 6,5 tot 7,3 (Zwaenepoel 1993, 1998).

- wees niet besluiteloos
 - ▶ durf handen reiken
 - ▶ geef richtwaarden
- zorg dat het plan door meer mensen wordt gelezen
 - ▶ beperk tot 50 bladzijden
 - ▶ illustreer rijkelijk

Stichting Landschapsbeheer Zeeland

Gemeente Helmond

Provincie Noord-Brabant